
Obsah

1 ÚVOD	11
2 DEFINICE A HISTORIE POJMU METABOLICKÝ SYNDROM	14
2.1 Definice Reavenova syndromu	14
2.2 Netradiční názvy a koncepce metabolického syndromu ...	16
3 VÝSKYT METABOLICKÉHO SYNDROMU	18
3.1 Výskyt složek metabolického syndromu	18
3.2 Proč je metabolický syndrom častý – koncepce šetrného genu	21
4 PŘEHLED SLOŽEK METABOLICKÉHO SYNDROMU	23
4.1 Přehled faktorů souvisejících již klasicky, pravděpodobně a velmi volně se syndromem X	24
4.2 Hlavní skupiny složek syndromu X	25
4.3 Další složky syndromu X	26
5 INZULINOVÁ REZISTENCE	32
5.1 Vyšetřování inzulinové senzitivity	33
5.2 Metabolické změny u inzulinové rezistence	35
5.3 Jevy za inzulinovým receptorem	37
5.4 Jiné typy inzulinové rezistence	38
5.5 Inzulinémie a inzulinorezistence	39
6 METABOLICKÝ SYNDROM A LIPIDY	40
6.1 Cholesterol a metabolický syndrom	41

6.2	Typické změny lipidů u metabolického syndromu	41
6.3	Léčba hyperlipoproteinémií u metabolického syndromu	42
6.4	Nefarmakologické postupy v léčbě hyperlipoproteinémií	47
7	METABOLICKÝ SYNDROM A KOAGULACE	48
7.1	Poruchy fibrinolýzy	48
7.2	Fibrinogen a další koagulační faktory	49
7.3	Trombocyty a metabolický syndrom	50
7.4	Antiagregační léčba	51
8	METABOLICKÝ SYNDROM A HYPERTENZE	52
8.1	Vztah inzulinorezistence k hypertenzi	52
8.2	Léčba hypertenze	55
9	METABOLICKÝ SYNDROM A DIABETES	58
9.1	Klasifikace poruch glykoregulace	58
9.2	Inzulinová sekrece	60
9.3	Jaterní glukoneogeneze a vznik diabetu	62
9.4	Cesta od metabolického syndromu k diabetu	64
9.5	Porucha glukózové tolerance a porušená glykémie na lačno	65
9.6	Farmakoterapie diabetu 2. typu	67
9.6.1	Perorální antidiabetika – deriváty sulfonylmočoviny	68
9.6.2	Perorální antidiabetika – biguanidy	69
9.6.3	Inzulinoterapie diabetiků 2. typu	70
9.6.4	Studie UKPDS	72
9.6.5	Thiazolidindiony	74
9.7	Nesulfonyleurová sekretagoga	75
9.8	Hierarchie postupů v léčbě diabetu 2. typu	76
9.9	Cíle léčby diabetu	77
10	METABOLICKÝ SYNDROM A OBEZITA	78

10.1	Definice obezity a její klasifikace.....	78
10.2	Tuková tkáň jako endokrinní orgán.....	81
10.3	Farmakoterapie obezity.....	82
10.3.1	Léčiva používaná výhradně v léčbě obezity	83
10.3.2	Katecholaminergní anorektika	84
10.3.3	Anorektika ovlivňující dostupnost serotoninu	85
10.3.4	Blokátory vstřebávání živin z trávicího traktu	87
10.4	Cíle léčby obezity	89
11	KOMPLIKACE METABOLICKÉHO SYNDROMU	92
12	METABOLICKÝ SYNDROM A NÁDORY	97
12.1	Obezita a nádory	97
12.2	Diabetes a nádory	100
12.3	Možné mechanismy vzniku nádorů u pacientů s metabolickým syndromem	101
13	SYNDROM POLYCYSTICKÝCH OVARIÍ	102
13.1	Historie a definice syndromu polycystických ovarií.....	102
13.2	Projevy a frekvence syndromu polycystických ovarií.....	104
13.3	Další formy inzulinoresistence spojené s hirsutismem ..	106
13.4	Sterilita a metabolický syndrom	107
14	METABOLICKÝ SYNDROM INDUKOVANÝ PROSTŘEDÍM....	109
14.1	Stresová teorie inzulinoresistence	110
14.2	Inzulinoresistence a hyperinzulinémie navozené jídlem	111
14.3	Další vlivy prostředí vyvolávající inzulinoresistenci.....	111
14.4	Vztahy mozku a periferních tkání.....	112
15	GENETIKA METABOLICKÉHO SYNDROMU.....	114
15.1	Výskyt onemocnění v různých populacích a genetika....	114
15.2	Přehled složek genetiky metabolického syndromu	117
15.3	Molekulární genetika diabetu.....	119
15.4	Molekulární genetika obezity	121

15.5 Molekulární genetik a dalších složek metabolického syndromu	123
16 DIETA V LÉČBĚ METABOLICKÉHO SYNDROMU.....	125
16.1 Postavení diety v další léčbě.....	125
16.2 Hlavní zásady dietní léčby obézních a diabetiků	126
16.3 Populární a nevědecké diety	131
16.4 Složení stravy v dietách	132
16.5 Základní typy diet	135
16.6 Výběr potravin.....	137
16.7 Náhradní sladidla.....	140
16.8 Technologická úprava pokrmů	142
16.9 Regulovaná strava	143
16.10 Dieta při hypertenzi	145
16.11 Dieta při dně	146
16.12 Dieta při hyperlipidemiích	147
17 DALŠÍ LÉČEBNÉ POSTUPY	
V LÉČBĚ METABOLICKÉHO SYNDROMU	150
17.1 Psychoterapie	150
17.2 Fyzická aktivita	154
17.3 Chirurgická léčba obezity.....	157
18 PREVENCE METABOLICKÉHO SYNDROMU	161
18.1 Jak předpovědět rozvoj metabolického syndromu.....	161
18.2 Vliv hmotnosti na další složky metabolického syndromu	163
18.3 Prevence ovlivněním léčby jiných nemocí	164
18.4 Metabolický syndrom a děti.....	166
18.5 Má prevence metabolického syndromu a jeho komplikací smysl?.....	167
18.6 Časná detekce metabolického syndromu.....	170
18.7 Monitorování zdravotního stavu	171
Literatura	173